

Sygn. akt I Ns 896/19

POSTANOWIENIE

Dnia 31 marca 2022r.

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Izabela Kosińska – Szota

Protokolant st. sekr. sąd. Natalia Stokłosa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 31 marca 2022r. w Kłodzku

sprawy z wniosku A. P.

przy udziale M. W.

o stwierdzenie nabycia spadku po M. P.

postanawia:

stwierdzić, że spadek po M. P.

zmarłej dnia 14 czerwca 2019 roku w N. S.

ostatnio zamieszkałej w P.

na podstawie ustawy nabyła córka A. P. w całości.

Sygn. akt I Ns 896/19

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni A. P. wniosła o stwierdzenie nabycia spadku po M. P. zmarłej dnia 14 czerwca 2019 r. w N. S. w ten sposób, że nabyła go na podstawie ustawy w całości jako jedyna córka. W uzasadnieniu wskazała, że spadkodawczyni była rozwódką i miała jedno dziecko – wnioskodawczynię. Ponadto podniosła, że uzyskała niepotwierdzoną informację, że spadkodawczyni tuż przed śmiercią sporządziła testament na rzecz M. K., lecz mimo prób kontaktu wnioskodawczyni z uczestniczką, uczestniczka nie przedstawiła testamentu.

W odpowiedzi na wniosek uczestniczka postępowania M. W. przedłożyła testamenty spadkodawczyni z 31 stycznia 2018 r. i z dnia 15 lutego 2018 r. testament powołujący do spadku uczestniczkę postępowania. Uczestniczka podniosła, że wnioskodawczyni nie interesowała się matką od kilku lat, nie pomagała jej, choć ta była w bardzo ciężkiej sytuacji materialnej, co zmusiło spadkodawczynię do wystąpienia z pozwem o alimenty przeciwko córce. Uczestniczka postępowania wskazała, że spadkodawczyni wycofała pozew po otrzymaniu odpowiedzi na pozew. Uczestniczka podniosła, że spadkodawczyni nie miała ani demencji, ani choroby Alzheimera, a w czasie sporządzania aktów była w pełni władz umysłowych, a notariusz nie odmówił sporządzenia aktów i nie miał wątpliwości co do poczytalności testatorki. Ponadto podniosła, że chciała poprawić relacje matki i córki i wysłała do wnioskodawczyni wiadomość z informacją o pobycie spadkodawczyni w szpitalu, lecz wnioskodawczyni odpowiedziała, by jej nie wysyłać wiadomości o matce.

W toku postępowania wnioskodawczyni podniosła, że spadkodawczyni ze względu na stan zdrowia, chorobę alkoholową i drgawki alkoholowe miała wyłączoną możliwość swobodnego podejmowania decyzji. Wnioskodawczyni

podniosła, że nie jest prawdą, że była niewdzięczna i nie interesowała się losem matki, bo przez wiele lat utrzymywała spadkodawczynię, a ta mimo to złożyła przeciwko niej pozew o alimenty i dopiero wówczas wnioskodawczyni zaprzestała wysyłać matce pieniądze.

Uczestniczka postępowania podniosła, że testament został sporządzony przed notariuszem, który w razie wątpliwości odmówiłby dokonania czynności.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Spadkodawczyni M. P. zmarła w dniu 14 czerwca 2019 r. w N. S.. W chwili śmierci miejscem jej zwykłego pobytu była P.. W chwili śmierci była rozwódką.

Dowód: odpis skrócony aktu zgonu – k.3, zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni – k.115 verte

Spadkodawczyni miała jedną córkę A. P.. Nie miała innych dzieci, ani pozamałżeńskich, ani przysposobionych.

Dowód: odpis skrócony aktu urodzenia wnioskodawczyni – k.4, zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni – k.115 verte

Od 9 maja 2001 r. do 26 lutego 2002 r. spadkodawczyni leczyła się w (...) Sp. z o.o. w D. w placówce w P. ze względu na zespół depresyjny.

Dowód: historia choroby – k.162 – 164

Spadkodawczyni była alkoholiczką. Gdy miała pieniądze, bądź udało jej się sprzedać jakąś rzecz, to pieniądze przeznaczała na alkohol. Ostatnie 4 lata życia spadkodawczyni bardzo nadużywała alkoholu.

Dowód: zeznania świadków J. G. – k.153 verte, zeznania świadka I. K. – k.194 verte, zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni – k.115 verte, dokumentacja medyczna (plik)

Spadkodawczyni nie chciała podjąć leczenia odwykowego.

Dowód: zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni – k.115 verte

Wnioskodawczyni w latach 2010 - 2014 przekazała matce M. P. w sumie kwotę 30 350 CHF. Wnioskodawczyni przesyłała te pieniądze m. in. na opłaty i opał.

Dowód: przelew – k.28, giro international – k.29 – 31, wydruk wiadomości – k.44, zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni – k.115 verte, zeznania świadka J. G. – k.153 verte

W marcu 2015 r. spadkodawczyni wniosła do Sądu Rejonowego w Kłodzku pozew przeciwko córce A. P. o alimenty w wysokości 500 CHF miesięcznie poczynając od kwietnia 2015 r. W uzasadnieniu pozwu podała, że córka początkowo pomagała jej finansowo i wyremontowała mieszkanie, lecz od pewnego czasu przestała się z nią kontaktować, pomagać finansowo oraz odwiedzać w czasie urlopów mimo, że bywała w P.. Wnioskodawczyni jako pozwana w sprawie o alimenty w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa podnosząc, że spadkodawczyni nigdy nie stworzyła jej domu i rodzinnej atmosfery, nie zajmowała się nią, nadużywała alkohol, była od nadzorem kuratora ze względu na niezapewnienie dziecku elementarnych potrzeb. Wnioskodawczyni wskazała także, że wyremontowała dom matki, lecz gdy przyjechała ją odwiedzić, to spadkodawczyni była kompletnie pijana, nie było co jeść, lecz alkoholu był znaczny zapas. Wnioskodawczyni podała, że przestała łożyć na utrzymanie matki ze względu na jej naganne zachowanie związane z bezpodstawnym oskarżaniem wujka J. G. o gwałt i pobicie. Ponadto wskazała, że spadkodawczyni nigdy nie podjęła jakiegokolwiek próby wyjścia z nałogu, a z pracy była wielokrotnie zwalniana. Ostatecznie spadkodawczyni cofnęła pozew.

Dowód: znajdujące się w aktach tut. Sądu III RC 158/15: pozew, odpowiedź na pozew i pismo z dnia 24.08.2015 r. – k.1 – 3, 18 – 21, k.73

W wyniku pozwu o alimenty wnioskodawczyni zaprzestała kontaktów z matką, bo spadkodawczyni się na nią obrażała.

Dowód: zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni – k.115 verte

Brat spadkodawczyni J. G. utrzymywał kontakty ze spadkodawczynią do ok. 4 lat przed jej śmiercią. Zaprzestał kontaktów, ponieważ spadkodawczyni dzwoniła na Policję z informacjami, że brat ją bije, nawet wówczas, gdy J. G. mieszkał u znajomych. Z tych względów J. G. zaczął unikać siostry. Brat postrzegał spadkodawczynię jako osobę niepoczytalną ze względu na jej bezpodstawne oskarżenia. Wnioskodawczyni rozmawiała z matką, by ta nie dręczyła swojego brata. Gdy już z matką nie rozmawiała pytała wujka o matkę.

Dowód: zeznania świadka J. G. – k.153 verte, zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni – k.115 verte

W 2014 r. toczyło się postępowanie o sygn. 3Ds.677/2014 z zawiadomienia M. P. z art.207 § 1 k.k., które zakończyło się umorzeniem wobec braku dowodów przestępstwa.

Dowód: pismo Prokuratury Rejonowej w Kłodzku z dnia 18.09.2020 r. – k.127

W odniesieniu do spadkodawczyni nie odnotowano procedury Niebieskiej Karty. W dniu 21 kwietnia 2019 r. spadkodawczyni wezwała wszystkie służby ratunkowe po tym jak zemdląła w okolicy miejsca zamieszkania.

Dowód: pismo KP P. z dnia 28.10.2020 r. – k.171

S. spadkodawczyni I. K. kilkakrotnie wzywała Policję, ponieważ spadkodawczyni złośliwie zakręcała główny zawór w piwnicy, albo zamykała drzwi wejściowe do budynku. I. K. wzywała też straż pożarną, ponieważ spadkodawczyni nie chciała otworzyć drzwi na zewnątrz, gdy się dymiło i dym unosił się na piętro, gdzie mieszka I. K. i u której wówczas przebywał miesięczny wnuk.

Dowód: zeznania świadka I. K. – k.194 verte

W dniu 31 stycznia 2018 r. spadkodawczyni została zawieziona przez uczestniczkę M. W. do Kancelarii Notarialnej w K. i przed notariuszem S. S. (2) oświadczyła, że wydziedzicza córkę A. P. powołując jako przyczynę wydziedziczenia uporczywe od kilku lat niedopełnianie obowiązków rodzinnych względem spadkodawczyni. W oświadczeniu tym spadkodawczyni wskazała, że córka od kilku lat się z nią nie kontaktuje mimo prób nawiązania z nią kontaktu, nie pomaga jej, również w chorobie, nie pielęgnuje, nie interesuje się losem i stanem zdrowia spadkodawczyni. Spadkodawczyni w dniu 15 lutego 2018 r. przed notariuszem S. S. (2) oświadczyła, że do całości spadku powołuje M. W.

Dowód: testament notarialny z dnia 31.01.2018 r. i testament notarialny z dnia 15.02.2018 r. – k.111

W dniu 2 sierpnia 2018 r. spadkodawczyni w trybie nagłym została na Szpitalny Oddział Ratunkowy (...) w P. w związku z upadkiem i otwartą raną powłok głowy, lecz nie wyraziła zgody na oczyszczenie krwawiącego miejsca, zaopatrzenie chirurgiczne i badanie obrazowe. Spadkodawczyni opuściła szpital na własne żądanie wbrew zaleceniom lekarzy

Dowód: dokumentacja medyczna z dnia 2.08.2018 r. - plik

Spadkodawczyni wezwała pogotowie ratunkowe w dniu 25 marca 2019 r. podając, że ma duszności i odczuwa brak powietrza od dwóch dni. Wskazała, że ma 52 lata. W dniu 21 kwietnia 2019 r. Zespół (...) udał się do miejsca zamieszkania spadkodawczyni z uwagi na zgłoszenie zasłabnięcia. Spadkodawczyni była w utrudnionym kontakcie. Na miejscu były Policja i Straż Pożarna. Kolejny wyjazd (...) miał miejsce 19 maja 2019 r. na ul. (...) w P. (...) ze względu na napad drgawek. Spadkodawczyni zasłabła, była w umiarkowanym kontakcie z ratownikami medycznymi. Wówczas została przyjęta na Szpitalny Oddział Ratunkowy. W epikryzie wskazano, że na podstawie dostępnej dokumentacji medycznej stwierdzono marskość wątroby na tle nadużywania alkoholu. W dniu 31 maja 2019 r. M. P. zasłabła w okolicach między stacją paliw (...) a marketem (...) w P.. Leżała na trawie, mówiła, że jest jej słabo i nie jest w stanie

się spionizować. Była w kontakcie słownym z ratownikami. Pogotowie przekazało spadkodawczynię do (...) w P., gdzie przebywała na Szpitalnym Oddziale Ratunkowym do 1 czerwca 2019 r. W dniu 3 czerwca 2019 r. Zespół (...) udał się do spadkodawczyni siedzącej na ławce i stwierdził wyniszczenie, brak z nią kontaktu. Spadkodawczyni siedziała i jęczała, miała uogólnione obrzęki ciała.

Dowód: karty zleceń wyjazdu (...) k.174 – 179, karta informacyjna leczenia szpitalnego – k.90 – 92, karta informacyjna leczenia szpitalnego – k.93 - 94

Dnia 3 czerwca 2019 r. spadkodawczyni została przyjęta w trybie nagłym w związku z omdleniem i zapaścią, oparzeniem termicznym, alkoholową niewydolnością wątroby oraz encefalopatią wątrobową. Ze spadkodawczynią był ograniczony kontakt logiczny ze względu na rozwiniętą encefalopatię wątrobową. W dniu 6 czerwca 2019 r. spadkodawczyni na podstawie skierowania z (...) w P. została przyjęta do Wielospecjalistycznego Szpitala Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w N. S. w związku z oparzeniem termicznym II° i III° kończyn dolnych oraz okolicy stawu barkowego.

Dowód: historia choroby z Wielospecjalistycznego Szpitala Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w N. S. – k.47, obserwacja pielęgniarska – k.64 – 67, karta leczenia szpitalnego z Wielospecjalistycznego Szpitala Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w N. S. – k.74 – 76, karta obserwacji lekarskiej – k.76 – 77, skierowanie do szpitala – k.48, karta informacyjna leczenia szpitalnego z (...) k.53 – 54, 58

Spadkodawczyni w sposób niekontrolowany spożywała alkohol w ciągach opilczych. Nasilenie spożycia doprowadziło do marskości wątroby, cierpiała na szereg schorzeń somatycznych. Zasląbnienia, po których spadkodawczyni była hospitalizowana mogły mieć tło padaczkowe, ponieważ stwierdzono drgawki. TK głowy wykazało uogólnione zaniki istoty białej w płatach czołowych, skroniowych i ciemieniowych, przebyte zmiany naczyniopochodne o różnoczasowej ewolucji. Stwierdzono wówczas zaniedbania higieniczne, niedożywienie, chorobę alkoholową, obciążanie licznymi schorzeniami somatycznymi. Funkcjonalnie takie zaburzenia takie przejawiały się jako uogólnione cechy otępienne, zaburzenia w rozumowaniu, spadek sprawności poznawczej, znaczne zmniejszenie się krytycyzmu, a w wymiarze emocjonalnym znaczną drażliwością, impulsywnością w zachowaniu. Powodowało to niezdolność do przewidywania konsekwencji swojego postępowania, które jest napędzane przez zaburzone i zdeorganizowane życie emocjonalne oraz trudnościami w kontroli nad przebiegiem afektu. Stąd zły stan somatyczny, niedożywienie, brak systematycznego leczenia pogłębiał zaburzenia w funkcjonowaniu psychicznym M. P.. Życie spadkodawczyni było zdominowane przez uzależnienie i praktycznie ogniskowało się wokół zdobywania środków na zakup alkoholu. W dacie sporządzania testamentów spadkodawczyni znajdowała się w stanie psychicznym wyłączającym świadome i rozsądne wyrażenie swojej woli. Stwierdzone w przeszłości zaburzenia depresyjne, przewlekły alkoholizm, zmiany otępienne, naczyniopochodne w połączeniu z chorobami somatycznymi i zniedołężnieniem były powodem izolacji społecznej i wrogiego nastawienia otoczenia. Ofiarowana pomoc od córki traktowała jako dobrodziejstwo i chciała ją za wszelką cenę zwiększyć, by mieć pieniądze na zakup alkoholu. W spadkodawczyni wzrastała frustracja i napięcie psychiczne związane ze zmianami osobowościowymi na skutek wieloletniego uzależnienia. Spadkodawczyni nie zdawała sobie sprawy z tego, że to jej problemy psychiczne spowodowały, że inni się od niej odwrócili. Znaczne nasilone zaburzenia procesów emocjonalnych jako następstwo alkoholizmu i procesu otępiennego spotęgowane schorzeniami somatycznymi spowodowały jej znaczną podatność na sugestie i łatwowierność.

Dowód: opinia biegłych sądowych z zakresu psychiatrii A. G. i z zakresu psychologii D. W. – k.205 – 210, pisemne wyjaśnienie opinii – k.231 - 232

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek A. P. o stwierdzenie nabycia spadku po M. P. na podstawie ustawy okazał się zasadny i sąd stwierdził nabycie spadku na podstawie art.931 § 1 k.c. na rzecz córki spadkodawczyni uznając, że sporządzone przez spadkodawczynię testamenty są nieważne.

Sąd przeprowadził szereg dowodów badając, zgodnie z przepisami, z urzędu ważność testamentów pozostawionych przez spadkodawczynię. Wnioskodawczyni kwestionowała ważność testamentów powołując alkoholizm matki oraz liczne schorzenia. W pierwszym testamencie z 31 stycznia 2018 r. spadkodawczyni wydziedziczyła swoją córkę – wnioskodawczynię, w drugim z 15 lutego 2018 r. powołała do spadku po sobie M. W..

W ocenie sądu zachodzi nieważność testamentów określona w przepisie art.945 § 1 pkt 1 k.c. Z zeznań świadków, przesłuchania wnioskodawczyni oraz dokumentacji medycznej wynika jednoznacznie, że spadkodawczyni była osobą od wielu lat uzależnioną od alkoholu i zdiagnozowano u niej encefalopatię wątrobową. Zeznania świadków J. G. i I. K. oraz zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni są spójne i logiczne, natomiast zdziwienie budzą zeznania uczestniczki postępowania M. W., która powołując się na 15-letnią znajomość ze spadkodawczynią nie miała wiedzy o tym, czy spadkodawczyni nadużywała alkoholu, lecz wiedziała o złych relacjach M. P. nie tylko z córką, ale i z bratem oraz sąsiadami. Uczestniczka postępowania wyrażała zdziwienie, że spadkodawczyni nie miała wsparcia ze strony tych osób. Zdaniem sądu, dokonując analizy zeznań świadków i zapewnienia spadkowego oraz dowodu z akt sprawy o alimenty, jak też dokumentacji medycznej w sposób jednoznaczny wynika, że spadkodawczyni nadużywała alkoholu, co wpłynęło nie tylko na jej relację z córką, ale i z bratem i sąsiadką. Wskazać wypada też na pismo Prokuratury Rejonowej w Kłodzku, które w żaden sposób nie potwierdziło twierdzeń uczestniczki postępowania, że ze strony brata spadkodawczyni doświadczała przemocy, czy znęcania się. W ocenie sądu, twierdzenia wnioskodawczyni, że jej matka bezpodstawnie oskarżała brata o przestępstwa naruszenia nietykalności cielesnej, pobicia czy znęcania nie tylko są spójne z zeznaniami świadka J. G., ale znajdują potwierdzenie w piśmie

Prokuratury. Zwrócić należy uwagę, że gdyby do takich przestępstw doszło niewątpliwie przeciwko bratu spadkodawczyni wniesiony zostały akt oskarżenia, a następnie zostałby skazany. Taka sytuacja nie miała miejsca, a z zeznań brata spadkodawczyni – J. G. wynika, że spadkodawczyni dzwoniła na Policję informując, że ten ją bije, podczas gdy J. G. przebywał w tym czasie u swoich znajomych, u których zamieszkiwał. Świadek ten zeznał też, że ze względu na te zachowania siostry zaprzestał z nią kontaktów. Sąd więc nie dał wiary uczestniczkę postępowania, która podnosiła, że brat bił spadkodawczynię i ją popychał. Dowodem na okoliczność pobicia nie są zdjęcia, które uczestniczka złożyła na rozprawie 14 września 2020 r. k.112 - 114. Uczestniczka postępowania nie zwróciła uwagi, że na zdjęciach tych nie widać całej osoby, a w związku z tym trudno uznać, że przedstawia ono spadkodawczynię. Niezależnie jednak od tego, nawet gdyby uznać, że jest to M. P., to zdjęcia te nie dowodzą przemocy fizycznej jej brata w stosunku do spadkodawczyni. Skoro uczestniczka postępowania dysponowała takimi zdjęciami, to jej rzeczą było wspomóc spadkodawczynię w działaniach skutkujących ukaraniem osoby, która byłaby odpowiedzialna na podbiegnięcia krwawe na piersi spadkodawczyni. Jednak w kontekście dowodów trudno uznać, że te obrażenia są wynikiem działań osób trzecich, a nie samej spadkodawczyni. W związku z powyższym zdjęcia nie dowodzą żadnych negatywnych zachowań brata spadkodawczyni w stosunku do jej osoby. Zdaniem sądu, zachowania spadkodawczyni zawiadamiającej ogranę ścigania o przestępstwach na jej szkodę były wynikiem encefalopatii i braku systematycznego leczenia pogłębiającego zaburzenia w funkcjonowaniu psychicznym, Skoro u spadkodawczyni do takich zaburzeń dochodziło, występowały cechy otępienne, zaburzeniach w rozumowaniu, zmniejszył się krytycyzm, to powodowało niezdolność do przewidywania konsekwencji jej zachowań.

W ocenie sądu, uczestniczka postępowania zupełnie pominęła historię chorób i informacji zawartych w kartach informacyjnych leczenia szpitalnego co do przyczyn powstania u spadkodawczyni określonych chorób.

Z dokumentacji medycznej wynika, że spadkodawczyni zaprzeczała alkoholowi, choć wskazała, że 30 lat temu lubiła wypić piwo (historia choroby z Oddziału Chorób Wewnętrznych (...) z 28.03.2019 r.). W czasie tego pobytu (25.03.2019 – 17.04.2019) spadkodawczyni miała problemy z wykonywaniem poleceń, spowolnienie psychoruchowe, obrzęki i wodobrzusze. W epikryzie z tego pobytu stwierdzono zależność alkoholową spadkodawczyni i rozpoznano marskość wątroby na tle nadużywania alkoholu. Wskazano też, że w czasie pobytu w szpitalu nastąpiło powikłanie zespołem majaczeniowym z odstawienia, a ponadto, że pacjentka miała organiczne zaburzenia zachowania. Wskazano też, że nie miał kto po powrocie ze szpitala sprawować nad spadkodawczynią opieki, a koleżanka która miała ją zabrać do siebie do domu rozmyślił się w dniu wypisu i zaczęła załatwiać pomoc MOPS, z której spadkodawczyni nie chciała skorzystać. W karcie informacyjnej z 24 sierpnia 2000 r. z pobytu w SP ZOZ K. na Oddziale (...) Ogólnej

wskazano, że bóle brzucha u spadkodawczynie przebiegają z objawami uszkodzenia wątroby i zalecono leczenie w Poradni Chorób Wątroby. Podczas pobytów w szpitalu każdorazowo spadkodawczynie zaprzeczała używkom. Podczas pobytu na (...) Centrum Medycznego w P. od 19 maja 2019 r. do 20 maja 2019 r. jednoznacznie już wskazano na marskość wątroby spadkodawczynie na tle nadużywania alkoholu oraz otępienie na tle ZZA (zespół zależności alkoholowej). Spadkodawczynię przywiózł Zespół (...) z powodu wystąpienia u niej napadu drgawek. Z tych względów nie sposób dać wiary uczestnicze postępowania, że nie miała żadnej wiedzy o alkoholizmie spadkodawczynie.

Z pisma uczestniczki postępowania w ustosunkowaniu się do opinii biegłych sądowych wynika, że zdaniem uczestniczki postępowania nie wynika, by do marskości wątroby i encefalopatii wątrobowej doszło z powodu nadużywania alkoholu. Jednak dowody przeprowadzone w sprawie jednoznacznie wskazują na uzależnienie od alkoholu wnioskodawczynie. Zwrócić należy uwagę, że nie tylko z zeznań świadków, którzy przecież nie są zainteresowani wynikiem postępowania, ale i z dokumentacji medycznej wynika, że spadkodawczynie była uzależniona od alkoholu. Także dokumenty zgromadzone w aktach sprawy o alimenty świadczą o problemie M. P.. Uczestniczka postępowania wyrażała zastrzeżenia co do postępowania wnioskodawczynie wobec matki, natomiast zachowania spadkodawczynie w stosunku do córki tak radykalnie nie oceniała. Szczególnego podkreślenia wymaga, co podali biegli w pisemnych wyjaśnieniach opinii, że relacje z matką alkoholiczką zawsze mają trudny charakter i rzutują na całe dorosłe życie dzieci, stąd rozpoznaje się (...) (dorosłe dziecko alkoholika) i współuzależnienie. Te okoliczności wynikają z zapewnienia wnioskodawczynie oraz z treści jej odpowiedzi na pozew w sprawie o alimenty. Ponadto, mimo że wnioskodawczynie wyrażała żal i pretensje do matki dotyczące jej sposobu życia, to jednak jako córka przekazywała matce przez kilka lat wysokie kwoty (na życie, opłat, remont), przy czym spadkodawczynie nie zrobiła nic, by zmienić swoje zachowanie. Gdy córka przestała jej przekazywać pieniądze, to wystąpiła o alimenty. Wskazać należy, że gdyby spadkodawczynie była przekonana o swoich racjach niewątpliwie powództwo by podtrzymywała.

Wobec wątpliwości co do zdolności testowania sąd dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych. Zeznania świadka S. S. (2), notariuszki, przed którą M. P. sporządziła testamenty, w istocie nie wniosły żadnych informacji w sprawie. Świadek ta zeznała, że na podstawie rozmowy jest w stanie stwierdzić, czy osoba jest świadoma. Okoliczność, że testamenty zostały sporządzone w formie aktu notarialnego nie przesądza o ich ważności, ponieważ notariusz nie ma wiadomości specjalnych z zakresu medycyny, na podstawie których jest w stanie określić stan zdrowia, w szczególności psychiczny osoby, która zgłasza się do niego celem oświadczenia swej ostatniej woli. Oczywistym jest, że przypadki jednoznaczne, bądź budzące prima facie wątpliwości powinny skutkować odmową sporządzenia aktu notarialnego, lecz wszelkie zaburzenia w sferze psychicznej wymagają oceny specjalisty w tej dziedzinie.

Biegli sądowi psychiatra i psycholog jednoznacznie ocenili stan zdrowia psychicznego i zdolność testowania spadkodawczynie. Opinię sporządzili na podstawie dokumentacji medycznej i akt sprawy. Biegli wskazali na zachowania spadkodawczynie dotyczące jej konfliktów z osobami z otoczenia i wyjaśnili jego przyczyny podając, że encefalopatia wątrobowa przejawiała się globalnymi zaburzeniami poznawczymi i emocjonalnymi. Fakt picia alkoholu ciągami utrudniał nie tylko codzienny kontakt z osobą, ale i ocenę głębokości zaburzeń. Te wnioski są spójne z zeznaniami świadków I. K. i J. G., którzy nie byli w stanie zrozumieć zachowań spadkodawczynie, która nie zachowywała się jak racjonalna osoba. Gdy się dymiło nie otwierała drzwi, żeby wywietrzyć, by zapobiec negatywnym skutkom wdychania dymu, co powodowało jej konflikty z sąsiadką I. K.. W stosunku do brata dzwoniła na Policję zawiadamiając, że jest przez brata bita, podczas gdy nie było go w miejscu zamieszkania. Wskazywała na to również wnioskodawczynie. Zeznania tych osób i opinia biegłych tworzą spójną i logiczną całość, natomiast relacja uczestniczki postępowania, zainteresowanej pozytywnym dla niej rozstrzygnięciem jest odosobniona i niczym nie poparta. Uczestniczka postępowania w sposób stanowczy wskazywała okoliczności, które jej zdaniem podważają opinię, przy czym nie zwróciła uwagi, że to sąd dopuszczając dowód z opinii biegłych wskazał ich z imienia i nazwiska i bez znaczenia jest, że biegli prowadzą spółkę cywilną. Uczestniczka postępowania nie przedstawiła żadnego dokumentu bądź innego dowodu, który skutecznie podważyłby opinię biegłych. Biegli w pisemnych wyjaśnieniach jednoznacznie i zgodnie z dowodami zebranymi w sprawie podnieśli, że niezależnie od epigenezy marskości wątroby, istotne były następstwa w postaci encefalopatii, czyli uszkodzenia mózgu.

Zgodnie z przepisem art.945 § 1 k.c. testament jest nieważny, jeżeli został sporządzony:

- 1) w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli;
- 2) pod wpływem błędu uzasadniającego przypuszczenie, że gdyby spadkodawca nie działał pod wpływem błędu, nie sporządziłby testamentu tej treści;
- 3) pod wpływem groźby.

Zdaniem sądu, w odniesieniu do obu testamentów spadkodawczyni M. P. zachodzi przesłanka z art.945 § 1 pkt 1 k.c. Spadkodawczyni sporządził testament zarówno w stanie wyłączającym świadome i swobodne podjęcie decyzji.

Z opinii wynika, że spadkodawczyni nie dysponowała umiejętnością nawiązywania prawidłowych relacji interpersonalnych z innymi, nie utrzymywała więzi z otoczeniem i sąsiadami projektując na nich własne stany emocjonalne, stąd złośliwe jej zachowania i konfrontacyjna postawa (o czym była wyżej). Spadkodawczyni nie była też w stanie dokonać realnej oceny swojej sytuacji i położenia, co wynikało ze znacznych zaburzeń krytycyzmu i obniżonej ogólnej sprawności poznawczej, leżącej u podstaw procesów myślenia i wnioskowania, a także dostrzegania zależności przyczynowo – skutkowych. Znacznie nasilone zaburzenia procesów emocjonalnych jako następstwo alkoholizmu i procesu otepiennego spotęgowane schorzeniami somatycznymi spowodowały jej znaczną podatność na sugestię i łatwowierność. Wskazać należy, że biegli zwrócili uwagę na istotną okoliczność dotyczącą kwestii podnoszonej przez uczestniczkę postępowania sprawowania przez nią opieki nad spadkodawczynią. Gdyby taką opiekę sprawowała, nie doszłoby do skrajnego wyniszczenia organizmu spadkodawczyni z powodu niedożywienia (kacheksji). Są to ważne argumenty wynikające z wiedzy medycznej. Zatem, jak podali biegli, uczestniczka miała szczątkowe rozeznanie co do jej stanu zdrowia skoro nie spowodowała by udzielono jej wsparcia i pomocy medycznej, lecz zawiozła spadkodawczynię do notariusza.

Sąd oparł się na opinii biegłych sądowych oraz jej pisemnych wyjaśnieniach, ponieważ opinia została sporządzona bardzo szczegółowo w odniesieniu do obszernej dokumentacji medycznej w kilku lat. Biegli dokonali wnikliwej analizy zachowani spadkodawczyni w kontekście jej stanu zdrowia. Opinia jest spójna i logiczna oraz wyczerpująca.

Mając na względzie powyższe sąd uznał, że oba testamenty są nieważne i stwierdził nabycie spadku na podstawie ustawy na rzecz jedynej córki A. P. w całości.